

Потрошња становништва
Personal consumption

8 Потрошња становништва

Personal consumption

Методолошка објашњења
Methodological explanations 143

ТАБЕЛЕ TABLES

8.1. Просјечни мјесечни издаци по домаћинству према категорији издатака и типу насеља <i>Average monthly expenditure per household by expenditure category and settlement type</i>	147
8.2. Утрошене количине прехранбених производа и пића у домаћинствима – годишњи просјек по члану домаћинства <i>Consumed quantities of food and beverages in households – annual average per household member</i>	149
8.3. Структура посједовања трајних потрошних добара у домаћинствима према типу насеља <i>Ownership composition of durable goods in households by settlement type</i>	152
8.4. Инфраструктура главне стамбене јединице домаћинства према типу насеља <i>Services of the main dwelling unit of households by settlement type</i>	152
8.5. Релативно сиромаштво <i>Relative poverty</i>	153

ГРАФИКОНИ GRAPHS

Г-8.1. Структура просјечних мјесечних издатака по категоријама, 2011. <i>Percentage composition of average monthly expenditure by expenditure category, 2011</i>	154
Г-8.2. Структура посједовања трајних потрошних добара у домаћинствима <i>Ownership composition of durable goods in households</i>	154

ОБЈАВЉИВАЊЕ

Вишегодишње публикације: Анкета о потрошњи домаћинства, тематски статистички билтен
Анкета о потрошњи домаћинства, статистичко саопштење

Годишње публикације: Ово је Република Српска
Статистички годишњак Републике Српске

PUBLISHING

Perennial publications: Household Budget Survey, thematic statistical bulletin
Household Budget Survey, statistical release

Annual publications: This is Republika Srpska
Statistical Yearbook of Republika Srpska

Методолошка објашњења

Извори и методе прикупљања података

Подаци о потрошњи становништва су добијени на основу проведене Анкете о потрошњи домаћинстава у 2004, 2007. и 2011. години.

Анкета је проведена у складу са међународним стандардима и методолошким препорукама Статистичке канцеларије ЕУ (ЕУРОСТАТ), чиме је обезбијеђена међународна упоредивост података.

Анкета о потрошњи домаћинстава је статистичко истраживање којим се, од анкетираних домаћинстава, прикупљају подаци о издацима за потрошњу, потрошњи из властите производње, приходима, као и подаци о важнијим показатељима животног стандарда (услови становања, снабђеност домаћинстава трајним потрошним добрима, начину загријавања стана, путовањима, односно годишњим одморима) те подаци о основним демографским, економским и социјалним карактеристикама домаћинстава.

Структура издатака за потрошњу прати се према међународној класификацији СОИСОП-а, која их разврстава на 12 главних група: (1) Храна и безалкохолна пића; (2) Алкохолна пића и дуван; (3) Одјећа и обућа; (4) Становање, електрична енергија, плин, вода и остали енергенти; (5) Намјештај, опрема за домаћинства и услуге у домаћинству; (6) Здравство; (7) Превоз; (8) Комуникације; (9) Рекреација и култура; (10) Образовање; (11) Угоститељске услуге и услуге смјештаја; и (12) Остали производи и услуге.

Подаци се прикупљају континуирано 12 мјесеци (календарска година) путем следећа три упитника: Дневник набавки, Дневник о потрошњи из властите производње и Завршни интервју. Прва два дневника попуњавају чланови домаћинства, док анкетари методом интервјуа попуњавају Завршни интервју.

Обухватност и упоредивост података

Дизајн узорка се базира на процедури селекције која подразумева две фазе, гдје примарне јединице избора обухватају пописне кругове, а секундарне домаћинства која припадају изабраним пописним круговима.

Изабрани узорак подијељен је на 12 мјесечних подузорака једнаке величине, при чему су мјесечни подузорци дефинисани тако да осигурају кварталну вјеродостојност процјена тј. непристрасне и поуздане кварталне процјене.

Јединица посматрања је свако домаћинство изабрано у узорак. Анкетом се не обухватају тзв. колективна домаћинства (домови за збрињавање и његу, болнице, самостани, манастири, студентски домови, интернати, затвори и сл.) у којима људи бораве трајно или годину и више непрекидно.

Methodological explanations

Sources and methods of data collection

The data on personal consumption were obtained on the basis of the Household Budget Survey in 2004, 2007 and 2011.

The Survey was conducted in accordance with international standards and methodological recommendations of EU Statistical Office (EUROSTAT), providing international data comparison.

The Household Budget Survey is a statistical survey carried out in order to obtain data on households consumption expenditure, self-consumption, income, and other important indicators of standard of living (living conditions, availability of durable goods in households, heating conditions, travel and/or annual vacations), as well as data on basic demographic, economic and social characteristics of the households.

Consumption expenditure items were classified according to the international COICOP classification in 12 categories: (1) Food and non-alcoholic beverages, (2) Alcoholic beverages and tobacco, (3) Clothing and footwear, (4) Housing and utilities, (5) Furnishing and household equipments, (6) Health, (7) Transport, (8) Communication, (9) Recreation and culture, (10) Education, (11) Hotels and restaurants, (12) Miscellaneous goods and services.

Data are collected continuously for 12 months (calendar year) through the following three questionnaires: Diary of Purchases, Self-Consumption Booklet and Final Interview. Household members filled in the Diary of Purchases and Self-Consumption Booklet, while the Final Interview was filled in by interviewer by the interview method.

Coverage and comparability of data

Sample design is based on the procedure of selection which involves two phases, where primary units of selection cover enumeration areas, while secondary cover households belonging to the selected enumeration areas.

The selected sample was divided into 12 monthly sub-samples of equal size, whereby monthly sub-samples were defined so as to ensure quarterly estimates, i.e. unbiased and valid quarterly estimates.

A unit of observation (or survey unit) is every household included in the sample. The survey did not cover collective and institutional households (geriatric and similar centers, hospitals, convents, monasteries, student dormitories, boarding schools, prisons, etc.), where people permanently live, or live one year or several years without interruption.

Према важећој статистичкој типологији, насељена мјеста су сврстана у два типа: градска и остала. Тип "остало" обухвата сеоска и приградска насеља.

Дефиниције

Домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмирење основних животних потреба, без обзира да ли се сви чланови стално налазе у мјесту гдје је настањено домаћинство или неки од њих привремено бораве у другом насељу, односно иностраној држави, због рада, школовања или из других разлога.

Домаћинство може бити:

- а) заједница лица, без обзира на њихово сродство, која заједно станују, заједно се хране и троше остварене приходе (вишечлано домаћинство) и
- б) једно лице које у стамбеном простору само живи, троши и самостално се храни (самачко домаћинство).

Носилац домаћинства: лице са 18 година и више, које се у сврху анкете одређује као такво без обзира на разлог (лице на које се домаћинство води, или за које се изјасне чланови домаћинства). Ако се чланови домаћинства сами не изјасне ко је носилац домаћинства, у правилу је то лице које највише доприноси приходима домаћинства.

Издаци за потрошњу домаћинства обухватају издатке за робу и услуге купљене или потрошене са циљем задовољавања потреба домаћинства (стварна куповина производа и услуга). Укључени су и производи из башти домаћинства или са пољопривредних имања које домаћинства троше за властите потребе (потрошња из властите производње), робе и услуге које даје послодавац у виду плате и импутирана рента за стамбене јединице која представља износ процјењеног трошка за стан који се додаје издацима за становање власницима станова и свим осталим који бесплатно користе нечију стамбену јединицу.

Просјечни мјесечни издаци представљају однос укупног износа који су потрошила домаћинства за одређене производе и услуге, или групу производа и услуга (збир издатака сваког домаћинства) и укупног броја домаћинства.

СИРОМАШТВО У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Процјена сиромаштва, заснована на релативној линији сиромаштва, урађена је на основу података прикупљених Анкетом о потрошњи домаћинства у 2004., 2007. и 2011. години. Она омогућава да се оцијени ниво сиромаштва у Републици Српској, састав сиромашних и угроженост појединих категорија становништва.

Подаци о сиромаштву Републике Српске приказани у Годишњаку нису упоредиви са подацима о сиромаштву Републике Српске објављеним у публикацији "АПД у БиХ 2011 – Коначни резултати" (за релативно сиромаштво) зато што је сиромаштво у овој публикацији рачунато на основу линије сиромаштва за БиХ.

According to the current statistical typology, settlements in Bosnia and Herzegovina are categorized into two types: urban and other. Settlements typified as "other" include both rural and semi-urban areas.

Definitions

Household is considered every family or other community of people that are living together and spending jointly their income for satisfaction of basic living needs, regardless if their members are permanently living in the household or are temporarily in other area, or foreign country, because of the work, education or other reasons.

Household can represent:

- a) group of people, regardless of their family relationship, that are living together, sharing meals and spending achieved income together (household with more members), and*
- b) single person who lives alone, makes expenditures and provides food on his/her own (single household).*

Household head: the person of 18 years of age or older, identified as such for the purpose of the survey, regardless of the reason (owner of dwelling or person identified by other household members). If household members do not identify such a person by themselves, it will normally be the person contributing most to the total household income.

Household consumption expenditure includes expenditures made for goods and services purchased or self-consumed by households to satisfy their own needs (real purchase of goods and services). Also included are the goods coming from households gardens or farms, directly consumed by the household itself (self-consumption expenditure), the goods and services provided by the employers as a salary, and imputed rent which is estimated rent added to housing expenditure for households living in the dwellings they own or living free of charge.

Average monthly expenditure: the ratio of the total amount spent by the households for a specific good or service, or for groups of them (the sum of the expenditures of each household), and the total number of households.

POVERTY IN REPUBLIKA SRPSKA

Poverty assessment, based on relative poverty line, was done on the basis of the collected data from the Household Budget Survey in 2004, 2007, and 2011. It provides evaluation of poverty level in Republika Srpska, composition of poor and vulnerability of some population categories..

Data on poverty in Republika Srpska, presented in the Yearbook, cannot be compared with data on poverty in Republika Srpska published in publication "HBS BH 2011 – Final results" (for relative poverty), because the poverty in this publication was calculated on the basis of poverty line for Bosnia and Herzegovina.

Релативна линија сиромаштва

За анализу релативног сиромаштва коришћена је методологија Европске уније, која користи тзв. "модификовану OECD скалу еквивалентности".

Релативна линија сиромаштва је постављена на 60% медијане мјесечних изједначених издатака за потрошњу. Изједначени издаци за потрошњу домаћинства добијени су дијелењем мјесечних издатака домаћинства са еквивалентном величином домаћинства, према скали еквивалентности која даје пондер 1,0 носиоцу домаћинства, 0,5 другим члановима од 14 година и више и 0,3 сваком дјетету испод 14 година.

Дефиниције

Величина сиромаштва је проценат домаћинстава чији су еквивалентни издаци за потрошњу испод релативне линије сиромаштва.

Просјечан јаз сиромаштва: мјери колико је (у процентима) просјечан издатак за потрошњу сиромашних домаћинстава испод прага сиромаштва.

Дефинитивно сиромашна домаћинства су она домаћинства са потрошњом испод 50% медијане прилагођене потрошње.

Слабо сиромашна домаћинства су она домаћинства са потрошњом између 50% и 60% медијане прилагођене потрошње.

Домаћинства на граници сиромаштва су она домаћинства са потрошњом између 60% и 70% медијане прилагођене потрошње.

Дефинитивно нису сиромашна она домаћинства са вишим износом потрошње.

Омјер квинтила S80/S20: пореди укупан еквивалентан издатак горњег квинтила са издатком најнижег квинтила (20% најниже еквивалентне дистрибуције).

Неједнакост у Републици Српској

Сиромаштво и неједнакост у расподјели потрошње су често повезани, те је зато важно обратити пажњу на оба питања како би се добила комплетна слика социјалних услова и услова живота у Републици Српској.

Децилни однос 90/10 показује која се вишеструка просјечна потрошња (PCE-per capita expenditure) особа из првог децила садржи у просјечној потрошњи особа из деветог децила.

Relative poverty line

The relative poverty analysis refers to the application of the European methodology, which uses so-called "modified OECD equivalence scale".

Relative poverty line is set at 60% of the median monthly consumption expenditure. Equivalent household consumption expenditures are calculated by dividing monthly household consumption expenditures with equivalent household size, by equivalence scale which gives a weight of 1.0 to the head of the household, 0.5 to the other members aged 14 and over, and 0.3 to each child below 14.

Definitions

Poverty incidence is percentage of households with equivalent expenditure for consumption below the relative poverty line.

Average poverty gap: measures how much (in %) the average consumption expenditure of poor households is below the poverty threshold.

Definitely poor are those households with consumption expenditure below 50% of the median expenditure.

Scarcely poor households are those with consumption expenditure between 50% and 60% of the median expenditure.

Households at risk of poverty are those with consumption expenditure between 60% and 70% of the median expenditure.

Definitely not poor are households with higher expenditure.

Quintile ratio S80/S20: compares the total equivalent expenditure of the top quintile to that spent by the lowest quintile (20% of the lowest equivalent distribution).

Inequality in Republika Srpska

Poverty and inequality in the distribution of consumption expenditure are often related, and it is therefore important to look at both issues to have a more thorough picture of social and living conditions in Republika Srpska.

The decile ratio 90/10 shows what multiple of the average consumption expenditure (PCE-per capita expenditure) of individuals from the first decile is contained in average consumption expenditure of individuals from the ninth decile.

Омјер 90/10 је производ омјера 90/50 ("богати ка средњим", тј. однос просјечне потрошње особа из деветог децила и просјечне потрошње особа из петог децила) и омјера 50/10 ("средњи ка сиромашнима", тј. однос просјечне потрошње особа из петог децила и просјечне потрошње особа из првог децила).

Gini коефицијент је мјера статистичке дисперзије и дефинише се као однос који има вриједности између 0 (савршена једнакост, тј. све особе имају исту потрошњу) и 1 (савршена неједнакост, тј. само једна особа има потрошњу једнаку потрошњи читаве популације, док је потрошња свих осталих особа једнака нули).

Ratio 90/10 is the product of the 90/50 ("rich to middle" ratio, or ratio of average consumption expenditure of individuals from the ninth decile or average consumption expenditure of individuals from the fifth decile) and 50/10 ratio ("middle to poor", or ratio of average consumption expenditure of individuals from the fifth decile over average consumption expenditure of individuals from the first decile).

The Gini coefficient is a measure of statistical dispersion and is defined as ratio with values in range from 0 (perfect equality, all individuals have the same consumption expenditures) to 1 (perfect inequality, where only one person has consumption expenditure equal to consumption expenditure of whole population, while consumption expenditure of the rest of individuals is equal to 0).

8.1. Просјечни мјесечни издаци по домаћинству према категорији издатака и типу насеља¹⁾
Average monthly expenditure per household by expenditure category and settlement type¹⁾

Категорија издатака <i>Expenditure category</i>	2004			2007			2011		
	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>rural/ semi-urban</i>	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>rural/ semi-urban</i>	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>rural/ semi-urban</i>
Број анкетираних домаћинстава / <i>Number of households surveyed</i>	2 746	943	1 803	2 622	889	1 733	2 437	959	1 478
Процијенјени број домаћинстава / <i>Estimated number of households</i>	398 498	144 288	254 210	374 715	129 285	245 429	359 567	139 796	219 771
Процијенјени број становника / <i>Population estimates</i>	1 264 027	447 466	816 561	1 166 173	405 828	760 345	1 060 290	406 041	654 249
Просјечан број чланова у домаћинству / <i>Average number of household members</i>	3,17	3,10	3,21	3,11	3,14	3,10	2,95	2,90	2,98

Вриједности у КМ
Values in KM

УКУПНО / <i>TOTAL</i>	1 227,33	1 357,35	1 153,53	1 364,31	1 625,87	1 226,53	1 381,45	1 510,48	1 299,38
Укупно – храна и пиће / <i>Total food and beverages</i>	419,12	393,28	433,78	473,18	505,84	455,97	469,18	462,48	473,45
- потрошња хране и пића из властите производње / <i>self-consumption of food and beverages</i>	96,29	11,07	144,65	83,42	21,83	115,86	128,14	41,22	183,44
Хљиб и житарице / <i>Bread and cereals</i>	54,66	51,05	56,71	59,07	63,25	56,87	64,48	66,01	63,50
Месо / <i>Meat</i>	94,82	88,15	98,61	115,95	118,94	114,37	124,47	109,47	134,00
Риба / <i>Fish</i>	11,09	12,10	10,52	14,07	17,45	12,29	11,16	12,92	10,05
Млијеко, сир, јаја / <i>Milk, cheese and eggs</i>	64,11	61,85	65,40	66,42	73,30	62,79	65,98	69,20	63,94
Уља и масноће / <i>Oils and fats</i>	17,94	15,73	19,20	18,54	18,93	18,33	18,93	18,29	19,34
Воће и поврће / <i>Fruit and vegetables</i>	69,28	68,24	69,87	77,97	86,38	73,52	75,57	78,00	74,03
Шећер, цем, мед, кондиторски и остали прехранбени производи / <i>Sugar, jam, honey, chocolate, confectionery and other food products</i>	44,77	42,61	45,99	52,88	58,63	49,86	45,97	50,75	42,93
Безалкохолна пића / <i>Non alcoholic beverages</i>	36,91	36,62	37,08	44,42	47,31	42,90	39,48	41,66	38,10
Алкохолна пића / <i>Alcoholic beverages</i>	25,53	16,94	30,40	23,86	21,64	25,03	23,14	16,17	27,57
Укупно – непрехрана / <i>Total- non food</i>	808,21	964,07	719,75	891,14	1 120,03	770,56	912,27	1 048,00	825,93
Дуван / <i>Tobacco</i>	23,95	26,01	22,78	24,91	28,72	22,89	30,61	31,53	30,02
Одјећа и обућа / <i>Clothing and footwear</i>	59,96	74,66	51,61	66,64	94,82	51,80	70,40	84,30	61,56
Становање / <i>Housing</i>	196,00	244,15	168,68	198,32	243,21	174,67	214,43	243,31	196,05
Ел. енергија, плин, вода и остали енергенти / <i>Electricity, gas, water and other fuels</i>	94,60	104,71	88,86	100,93	113,67	94,22	127,93	139,55	120,53
Намјештај, опрема за домаћинство и услуге у домаћинству / <i>Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling</i>	-	-	-	68,52	79,38	62,80	64,93	72,54	60,08
Здравство / <i>Health</i>	53,66	49,61	55,96	65,29	68,76	63,47	46,70	52,21	43,19
Превоз / <i>Transport</i>	121,82	128,85	117,83	156,00	187,49	139,42	150,91	148,62	152,37
Комуникације / <i>Communication</i>	28,83	39,32	22,88	42,89	59,41	34,19	48,08	62,10	39,17
Рекреација/слободно вријеме и култура / <i>Recreation and culture</i>	41,41	57,83	32,10	44,12	65,83	32,69	34,16	48,60	24,98
Образовање / <i>Education</i>	-	-	-	7,36	13,65	4,05	8,94	13,28	6,18
Угоститељске услуге / <i>Catering services</i>	17,88	25,59	13,50	23,00	36,48	15,89	20,36	29,69	14,41
Услуге смјештаја / <i>Accommodation services</i>	7,68	11,72	5,39	11,17	20,91	(6,05)	11,11	14,47	8,97
Остали производи и услуге / <i>Other goods and services</i>	70,19	86,53	60,92	81,98	107,70	68,43	83,72	107,78	68,42

8.1. Просјечни мјесечни издаци по домаћинству према категорији издатака и типу насеља¹⁾
Average monthly expenditure per household by expenditure category and settlement type¹⁾
(наставка/continued)

Категорија издатака Expenditure category	2004			2007			2011		
	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban
Структура ²⁾ / Composition ²⁾ %									
УКУПНО / TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Укупно – храна и пиће / Total food and beverages	34,1	29,0	37,6	34,7	31,1	37,2	34,0	30,6	36,4
- потрошња хране и пића из властите производње / self-consumption of food and beverages	23,0	2,8	33,2	17,6	4,3	25,4	27,3	8,9	38,7
Хљиб и житарице / Bread and cereals	4,5	3,8	4,9	4,3	3,9	4,6	4,6	4,4	4,9
Месо / Meat	7,7	6,5	8,5	8,5	7,3	9,3	9,0	7,2	10,3
Риба / Fish	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0	0,8	0,9	0,8
Млијеко, сир, јаја / Milk, cheese and eggs	5,2	4,6	5,7	4,9	4,5	5,1	4,8	4,6	4,9
Уља и масноће / Oils and fats	1,5	1,2	1,7	1,4	1,2	1,5	1,4	1,2	1,5
Воће и поврће / Fruit and vegetables	5,6	5,0	6,1	5,7	5,3	6,0	5,5	5,2	5,7
Шећер, цем, мед, кондиторски и остали прехрамбени производи / Sugar, jam, honey, chocolate, confectionery and other food products	3,6	3,1	4,0	3,9	3,6	4,1	3,3	3,4	3,3
Безалкохолна пића / Non alcoholic beverages	3,0	2,7	3,2	3,3	2,9	3,5	2,9	2,8	2,9
Алкохолна пића / Alcoholic beverages	2,1	1,2	2,6	1,7	1,3	2,0	1,7	1,1	2,1
Укупно – непрехрана / Total-non food	65,9	71,0	62,4	65,3	68,9	62,8	66,0	69,4	63,6
Дуван / Tobacco	2,0	1,9	2,0	1,8	1,8	1,9	2,2	2,1	2,3
Одјећа и обућа / Clothing and footwear	4,9	5,5	4,5	4,9	5,8	4,2	5,1	5,6	4,7
Становање / Housing	16,0	18,0	14,6	14,5	15,0	14,2	15,5	16,1	15,1
Ел. енергија, плин, вода и остали енергенти / Electricity, gas, water and other fuels	7,7	7,7	7,7	7,4	7,0	7,7	9,3	9,2	9,3
Намјештај, опрема за домаћинство и услуге у домаћинству / Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling	-	-	-	5,0	4,9	5,1	4,7	4,8	4,6
Здравство / Health	4,4	3,7	4,9	4,8	4,2	5,2	3,4	3,5	3,3
Превоз / Transport	9,9	9,5	10,2	11,4	11,5	11,4	10,9	9,8	11,7
Комуникације / Communication	2,3	2,9	2,0	3,1	3,7	2,8	3,5	4,1	3,0
Рекреација/слободно вријеме и култура / Recreation and culture	3,4	4,3	2,8	3,2	4,0	2,7	2,5	3,2	1,9
Образовање / Education	-	-	-	0,5	0,8	0,3	0,6	0,9	0,5
Угоститељске услуге / Catering services	1,5	1,9	1,2	1,7	2,2	1,3	1,5	2,0	1,1
Услуге смјештаја / Accommodation services	0,6	0,9	0,5	0,8	1,3	0,5	0,8	1,0	0,7
Остали производи и услуге / Other goods and services	5,7	6,4	5,3	6,0	6,6	5,6	6,1	7,1	5,3

¹⁾ У издацима за потрошњу у 2004. години нису биле обухваћене неформалне исплате за образовање и здравство, издаци за потрошњу за банковне картице, банковне трансакционе трошкове, изнајмљивање сефова и издаци за друге банковне трошкове, а који су укључени у 2007. години. Вриједности за 2004. годину за образовање и намјештај, опрему у домаћинству и редовно одржавање стамбене јединице нису приказани у табели како би се избјегло директно поређење између вриједности које нису упоредиве због методолошких разлика између АПД у 2004, 2007. и 2011. години. Издаци за одређене ставке у обе категорије су прикупљени у односу на различите референтне периоде (временски период праћења издатака), тако да вриједности нису директно упоредиве ни за просјечну потрошњу ни за фреквенције домаћинства.

The 2004 consumption expenditure excluded the informal payments for education and health and the consumption expenditure for membership for bank cards, bank commissions for account handling, rental of a safe deposit box and expenditure for other banking costs, included in the 2007 consumption expenditure. The 2004 values for education and furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling are not reported in the table in order to avoid direct comparison between values that can not be compared because of the methodological differences between HBS in 2004, 2007 and in 2011. Several items for both categories are surveyed with a different reference period (the windows of observation) so the estimates are not directly comparable, neither in terms of average expenditure nor household frequencies.

²⁾ Учешће појединачних категорија издатака у структури израчуната је у односу на укупне просјечне мјесечне издатке по домаћинству.
Share of individual expenditure category in the structure was calculated in relation to total average monthly expenditure per household.

8.2. Утрошене количине прехранбених производа и пића у домаћинствима¹⁾ – годишњи просјек по члану домаћинства
Consumed quantities of food and beverages in households¹⁾ – annual average per household member

	Јединица мјере <i>Unit of measure</i>	2004	2007	2011
ХРАНА И ПИЋЕ / FOOD AND BEVERAGES				
Производи од житарица / Cereal products				
Рижа / <i>Rice</i>	kg	7,24	7,63	4,85
Брашно и остале житарице / <i>Flour and other cereals</i>	kg	120,48	104,35	95,73
Производи од житарица / <i>Cereal products</i>	kg	0,40	0,65	0,93
Хљеб (обични и специјалне врсте хљеба) / <i>Bread (regular and special kind of breads)</i>	kg	54,83	55,01	38,59
Пекарски производи / <i>Bakery products</i>	ком. / <i>piece</i>	35,00	21,00	30,97
Бисквит ²⁾ / <i>Biscuits²⁾</i>	kg	-	2,96	3,05
Слана трајна пецива / <i>Salted pastries durable</i>	кесица /	-	-	8,40
Сластичарски производи / <i>Pastry products</i>	ком. / <i>piece</i>	8,65	9,42	7,49
Тјестенина / <i>Pasta</i>	kg	8,95	9,70	7,12
Месо и прерађевине³⁾ / Meat and meat preparations³⁾				
Телетина и јунетина (свјежа и залеђена) / <i>Beef and veal (fresh or frozen)</i>	kg	11,25	10,30	8,38
Свињетина (свјежа и залеђена) / <i>Pork (fresh or frozen)</i>	kg	12,30	11,57	15,12
Овчетина и јаретина (свјежа и залеђена) / <i>Sheep meats and goat meat (fresh or frozen)</i>	kg	2,96	2,16	2,63
Перад (свјежа и залеђена) / <i>Poultry (fresh or frozen)</i>	kg	17,96	15,82	18,27
Јестиве изнутрице / <i>Edible offal</i>	kg	-	-	1,41
Остале врсте меса (свјеже и залеђено коњско месо, зејче месо и др.) / <i>Other meat types (fresh or frozen horse meat, rabbit meat, etc.)</i>	kg	0,41	0,55	0,12
Сушено и димљено месо (све врсте), саламе, кобасице, шунке и остали производи од меса / <i>Dried and smoked meat (all kinds), salami, sausages, ham and other meat products</i>	kg	9,10	12,15	11,38
Месне конзерве, укључујући и оне са додацима / <i>Canned meat including additions</i>	kg	1,00	1,23	1,62
Риба и прерађевине / Fish and preparations				
Слатководна и морска риба (свјежа и замрзнута) / <i>Freshwater and saltwater fish (fresh or frozen)</i>	kg	7,17	7,20	4,96
Плодови мора (свјежи и замрзнати: ракови, шкољке, пужеви) / <i>Seafood (fresh or frozen: crabs, shellfish, snails)</i>	kg	0,08	0,21	0,13
Сушена, димљена и усолјена риба / <i>Dried, smoked and salted fish</i>	kg	0,16	0,15	0,04
Конзервирана и прерађена риба / <i>Canned and processed fish</i>	kg	1,10	1,20	1,08
Уља и масноће / Oils and fats				
Путер / <i>Butter</i>	kg	0,33	0,36	0,32
Маргарин и биљно масло / <i>Margarine and vegetable fat</i>	kg	2,25	2,57	1,87
Маслиново уље / <i>Olive oil</i>	l	0,48	0,50	0,38
Јестива уља (сунцокретово, од кукурзних клица, соје и др.) / <i>Edible oils (sunflower-seed oil, corn seed oil, soybean oil etc.)</i>	l	21,77	21,20	15,57
Остале животињске масти / <i>Other edible animal fats</i>	kg	6,17	2,87	4,73
Млијеко, прерађевине и јаја / Milk, preparations and eggs				
Свјеже млијеко, пастеризовано и стерилизовано / <i>Fresh milk, pasteurized and sterilized</i>	l	78,44	72,01	62,75
Прерађено млијеко (млијеко у праху, кондезовано млијеко) / <i>Processed milk (powdered milk, condensed milk)</i>	kg	0,15	0,66	0,16
Јогурт и кисело млијеко, кефир, укључујући јогурте са додацима шећера, воћа и сл. / <i>Yoghurt and sour milk, Kefir, including yoghurts with sugar and fruit additions, etc.</i>	l	17,86	17,85	18,02
Кајмак (од преврелог млијека) / <i>Kajmak (cream from boiled milk)</i>	kg	3,61	2,38	1,57
Остали млијечни производи / <i>Other dairy product</i>	kg	4,62	4,54	4,80
Сиреви свих врста / <i>Cheese</i>	kg	8,93	10,73	9,97
Јаја / <i>Eggs</i>	ком. / <i>piece</i>	288,00	282,00	239,14

8.2. Утрошене количине прехранбених производа и пића у домаћинствима¹⁾ – годишњи просјек по члану домаћинства
Consumed quantities of food and beverages in households¹⁾ – annual average per household member
(наставак/continued)

	Јединица мјере Unit of measure	2004	2007	2011
Поврће / Vegetables				
Лиснато свјеже поврће (салата, шпинат, блитва, радић) / Vegetables cultivated for their leaves (lettuce, spinach, mangle, chicory)	kg	4,19	3,85	3,58
Купусњаче (купус, карфиол, келг, раштика, прокула, брокула) / Cabbages (cabbage, cauliflower, kale, broccoli)	kg	18,97	16,16	12,85
Кромпир / Potatoes	kg	52,24	46,23	46,43
Парадајз, паприка, краставац, патлиџан, тиквице / Tomatoes, paprika, fresh cucumber, eggplant and zucchini	kg	27,85	28,20	30,68
Грашак и боранија (свјежи и замрзнути), пасуљ / Peas and string beans (fresh or frozen), dried beans	kg	12,53	14,52	10,49
Цвекла, мрква, першун, целер, црни и бијели лук, праса, шампињони и друге врсте гљива / Beet, carrot, parsley and celery, onion and garlic, leek, champignons and other mushroom types	kg	15,92	15,58	18,90
Остало сушено поврће (бамија, паприке, феферони, махунарке, боб, лећа) / Other dried vegetables (okra, paprika, hot pepper, pulses, lentils, etc.)	kg	0,26	0,30	0,14
Остало прерађено, конзервирано и укисељено поврће (укључујући и пире кромпир) / Processed, canned and pickled vegetables (including mashed potatoes)	kg	2,28	3,34	5,52
Воће / Fruits				
Свјежи цитруси (лимон, наранџе, мандарине, грејп, клементине, киви и др.) / Fresh citrus fruits (orange, lemon, grapefruit, mandarin, kiwi, etc.)	kg	11,46	9,80	11,37
Банане / Bananas	kg	16,40	16,30	11,71
Јабуре / Apples	kg	19,66	19,36	16,05
Крушке / Pears	kg	2,95	2,88	3,43
Брескве / Peaches	kg	-	-	1,29
Кајсије / Apricots	kg	-	-	0,33
Шљиве / Plums	kg	-	-	2,86
Трешње и вишње / Cherry	kg	-	-	1,98
Грожђе / Grapes	kg	-	-	2,29
Јагоде и остало јагодичасто воће (малине, купине, рибизле и боровнице) / Strawberries and other berries (raspberries, blackberries, currants and blueberries)	kg	1,36	1,61	1,52
Лубенице и диње / Water melons and melons	kg	11,28	13,86	11,30
Остало свјеже воће / Other fresh fruits	kg	7,91	7,95	0,35
Сухо воће (смокве, шљиве, грожђице) / Dried fruits (figs, plums, raisins, etc.)	kg	0,51	0,64	0,59
Ораси, бадеми, љешници, кикирики и јестиве сјеменке / Walnuts, almonds, hazelnuts, peanuts and other edible seeds	kg	1,01	0,97	0,99
Прерађено воће и на воћу базирани производи / Preserved fruits and fruit-based products	kg	0,15	0,19	0,15
Шећер, џем, чоколада и кондиторски производи / Sugar, jam, chocolate and confectionery				
Шећер / Sugar	kg	34,89	29,13	20,69
Џем, пекмез, мармелада, желе, компот, мед / Jams, jellies, marmalades, compotes, fruit purees and pastes, honey	kg	7,26	6,97	5,63
Чоколада / Chocolate	kg	1,74	1,97	1,55
Кремови на бази какаа ⁴⁾ / Cocoa based creams ⁴⁾	kg	-	1,66	1,21
Кондиторски производи / Confectionery	kg	1,36	1,12	0,97
Сладолед / Ice cream	kg	0,79	0,95	0,60
Остали прехранбени производи ⁵⁾ / Other food products ⁵⁾	kg или l / kg or l	27,50	23,30	16,28

8.2. Утрошене количине прехранбених производа и пића у домаћинствима¹⁾ – годишњи просјек по члану домаћинства
Consumed quantities of food and beverages in households¹⁾ – annual average per household member
 (наставак/continued)

	Јединица мјере <i>Unit of measure</i>	2004	2007	2011
Безалкохолна пића / Non-alcoholic beverages				
Кафа / <i>Coffee</i>	kg	7,22	7,08	5,67
Чай / <i>Tea</i>	kg	0,30	0,39	0,18
Какао и чоколада у праху / <i>Cocoa and powdered chocolate</i>	kg	0,21	0,28	0,28
Минерална вода / <i>Mineral water</i>	l	26,07	37,46	29,24
Газирана безалкохолна пића / <i>Soda based non-alcoholic drinks</i>	l	18,96	17,34	14,03
Негазирана пића (воћни сокови и сокови од поврћа, енергетски напизи, ледени чај и др.) / <i>Non-carbonated beverages (juices, fruit and vegetable juices, energy drinks and ice-teas, etc.)</i>	l	15,22	14,76	13,02
Воћни сирупи и концентрати за припрему напитака / <i>Fruit syrups and concentrates for the preparation of beverages</i>	l	3,71	6,77	4,86
Алкохолна пића / Alcoholic beverages				
Жестока алкохолна пића / <i>Spirits</i>	l	4,48	2,44	3,96
Вино / <i>Wine</i>	l	3,26	3,34	2,22
Аперитиви базирани на вину, шампањац и друга пјенушава и слична вина / <i>Wine-based aperitifs, champagne and other sparkling wines</i>	l	0,09	0,08	0,05
Пиво / <i>Beer</i>	l	34,20	37,06	27,32

¹⁾ Утрошене количине прехранбених производа и пића обухватају: храну и пиће купљено за потрошњу у домаћинству и утрошену храну и пиће из властите производње. Подаци о утрошеним количинама не укључују храну и пиће конзумирану у угоститељским објектима.

Consumed quantities of food and beverages include: food and beverages purchased for consumption in the household and consumed food and beverages from self-production. Data on consumed quantities do not include food and beverages consumed in restaurants and cafes.

²⁾ Пекарски производи и бисквит су чинили једну ставку у 2004. години
Bakery products and biscuits represented one item in year 2004

³⁾ У 2011. години, јестиве изнутрице су праћене као одвојена ставка
In 2011, edible offal was observed as a separate item

⁴⁾ Потрошња кремova на бази какао није се пратила у 2004. години
Consumption of cocoa based creams was not collected in 2004

⁵⁾ Остали прехранбени производи укључују зачине и сосове (мајонеза, сенф, кечап), додатке храни, со, сирће, супе у кесицама и концентрате за супу, прахак за пециво, шлаг, квасац, хомогенизовану дјечју храну, дијететске производе.
Other food products include spices and sauces, condiments (mayonnaise, mustard, ketchup), food additives, salt, vinegar, soup concentrates, baking powders, homogenized baby food, dietary food.

8.3. Структура посједовања трајних потрошних добара у домаћинствима према типу насеља
Ownership composition of durable goods in households by settlement type

	2004			2007			2011		
	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban
Електрични / плински шпорет / <i>Electric and gas cookers</i>	86,4	97,0	80,3	87,2	97,6	81,8	90,1	97,9	85,2
Шпорет на угља или дрва / <i>Firewood and coal stove</i>	91,1	77,0	99,1	90,2	73,1	99,1	88,6	73,0	98,6
Фрижидер, замрзивач и сл. / <i>Refrigerator, freezer, etc.</i>	95,4	98,2	93,5	96,3	99,4	94,6	98,1	98,9	97,6
Машина за суђе / <i>Dish washer</i>	3,6	6,2	(2,2)	5,6	10,4	3,1	11,0	16,5	7,5
Машина за веш / <i>Clothes washing machine</i>	73,6	90,8	63,2	80,1	94,1	72,7	87,4	96,2	81,8
Опрема за чишћење / <i>Cleaning equipment</i>	78,3	92,8	69,8	83,0	96,6	75,8	91,0	96,4	87,5
Пећ, бојлер, напа / <i>Stoves, boiler, hoods</i>	72,5	85,5	65,2	80,2	94,2	72,9	89,0	96,2	84,4
Клима - уређај / <i>Air conditioning</i>	2,0	4,3	:	5,1	9,8	(2,5)	9,9	17,8	4,9
Машина за шивење и плетење / <i>Sewing and knitting machines</i>	17,9	22,2	15,3	15,7	22,0	12,4	12,2	14,9	10,5
Аутомобил / <i>Car</i>	45,1	52,4	40,9	49,6	55,9	46,3	50,0	52,9	48,2
Бицикл / <i>Bicycle</i>	24,3	23,6	24,7	28,3	25,7	29,6	31,3	32,4	30,6
Телевизор / <i>Television</i>	92,7	97,8	89,8	94,8	99,1	92,6	97,2	98,5	96,4
Видео рекордер, DVD / <i>Video recorder, DVD</i>	37,0	49,0	30,3	43,1	57,8	35,5	49,3	59,4	42,8
Телефон / <i>Telephone</i>	58,9	80,3	46,8	69,8	85,2	61,7	70,2	77,1	65,8
Мобилни телефон / <i>Mobile telephone</i>	44,5	55,1	38,5	65,5	75,4	60,3	76,0	82,7	71,8
Сателитска антена / <i>Satellite dish</i>	9,2	13,6	6,6	8,9	11,3	7,6	9,1	6,8	10,5
Персонални рачунар, штампач / <i>Personal computer, printer</i>	9,7	18,6	4,7	20,4	33,2	13,6	34,4	48,8	25,3

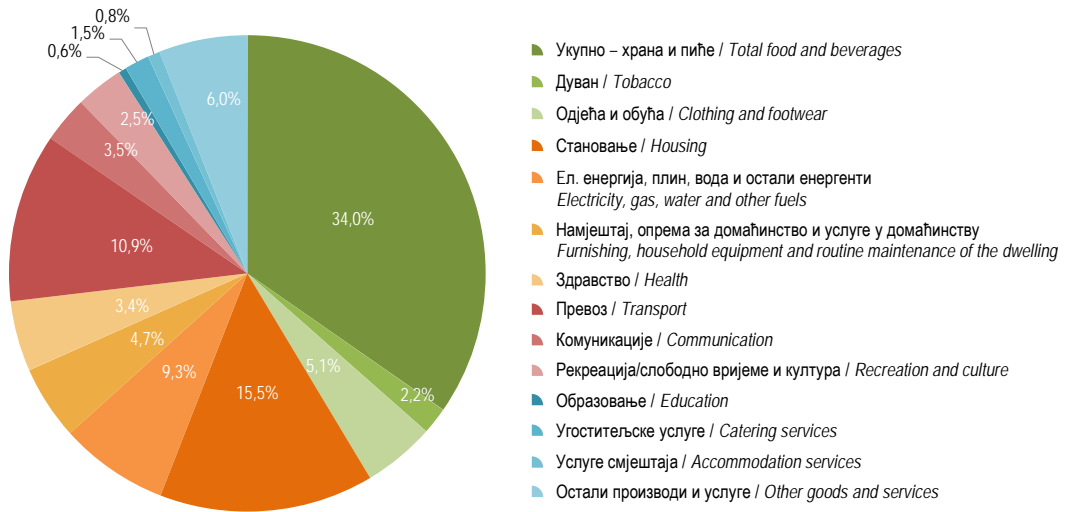
8.4. Инфраструктура главне стамбене јединице домаћинства према типу насеља
Services of the main dwelling unit of households by settlement type

	2004			2007			2011		
	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban	укупно total	градско urban	остало rural/ semi-urban
Купатило са WC-ом / <i>Internal bathroom & toilet</i>	82,3	97,8	73,6	88,0	98,3	82,5	91,1	98,8	86,2
WC / <i>Toilet</i>	16,7	17,3	16,3	14,7	11,8	16,3	22,2	27,6	18,7
Текућа вода / <i>Drinking water</i>	84,6	99,1	76,4	89,6	98,4	84,9	91,3	95,6	88,6
Електрична енергија / <i>Electricity</i>	99,3	99,8	99,1	99,6	100,0	99,4	99,9	99,9	99,9
Телефонска линија / <i>Telephone line</i>	59,3	80,8	47,1	70,1	85,2	62,1	70,5	77,3	66,1
Гаража / <i>Garage</i>	33,7	30,7	35,4	37,8	35,5	39,1	42,6	38,3	45,2
Башта / <i>Garden</i>	58,8	22,1	79,7	57,5	22,3	76,1	64,4	31,5	85,3

8.5. Релативно сиромаштво
Relative poverty

	%		
	2004	2007	2011
РЕЛАТИВНА ЛИНИЈА СИРОМАШТВА ПО ПРИЛАГОЂЕНОМ ЧЛАНУ ДОМАЋИНСТВА (мјесечно у КМ) / <i>RELATIVE POVERTY LINE BY ADJUSTED HOUSEHOLD MEMBER (monthly in KM)</i>	298,96	350,22	381,09
Величина сиромаштва / Incidence of poverty			
Сиромашна домаћинства / <i>Poor households</i>	16,1	17,3	14,8
Сиромашни појединци / <i>Poor individuals</i>	15,8	15,6	14,4
Просјечан јаз сиромаштва (домаћинства) / <i>Average poverty gap (households)</i>	20,9	26,5	23,0
Величина сиромаштва по типу домаћинства / Poverty incidence by household type			
Самачка < 65 година / <i>Single member households < 65 years</i>	13,7	22,9	(13,3)
Самачка 65+ година / <i>Single member households 65+ years</i>	20,0	29,1	23,8
Брачни пар без дјеце < 65 година / <i>Couple without children < 65 years</i>	13,3	10,0	(9,7)
Брачни пар без дјеце 65+ година / <i>Couple without children 65+ years</i>	19,2	22,5	(18,5)
Брачни пар са 1 дјететом / <i>Couple with 1 child</i>	13,2	13,3	(10,8)
Брачни пар са 2 дјетета / <i>Couple with 2 children</i>	11,8	9,6	(10,9)
Брачни пар са 3 и више дјеце / <i>Couple with 3 and more children</i>	23,8	20,2	:
Самохране родитељи / <i>Single parents</i>	18,8	18,9	(13,1)
Самохране родитељи + други сродници / <i>Single parents + other relatives</i>	17,8	14,9	:
Брачни пар са дјецом + други сродници / <i>Couple with children + other relatives</i>	13,2	10,0	(17,5)
Брачни пар са дјецом + родитељи / <i>Couple with children + parents</i>	15,1	16,7	:
Остало / <i>Other</i>	21,7	24,2	:
Величина сиромаштва по годинама старости носиоца домаћинства / Poverty incidence by age of household head			
<= 35	9,7	9,7	:
36–45	14,0	11,0	10,8
46–55	15,2	14,3	15,6
56–65	15,4	15,8	11,7
65 +	19,9	25,1	19,5
Величина сиромаштва по статусу у запослењу носиоца домаћинства / Poverty incidence by professional status of the household head			
Запослени / <i>Employed</i>	10,6	10,6	10,8
Незапослени или траже први посао / <i>Unemployed or looking for first job</i>	21,5	21,8	21,2
Домаћице / <i>Housewives</i>	19,2	26,8	23,4
Неспособни за рад / <i>Disabled to work</i>	34,2	45,9	31,0
Пензионери / <i>Retired</i>	18,3	16,8	11,7
Остало / <i>Other</i>	18,9	24,9	26,0
Величина сиромаштва према различитим линијама сиромаштва / Poverty incidence for different poverty lines			
50% медијане издатака / <i>50% of median expenditure</i>	8,2	10,8	8,0
60% медијане издатака / <i>60% of median expenditure</i>	16,1	17,3	14,8
70% медијане издатака / <i>70% of median expenditure</i>	24,5	25,3	23,1
Дефинитивно сиромашна / <i>Definitely poor</i>	8,2	10,8	8,0
Слабо сиромашна / <i>Scarcely poor</i>	7,8	6,4	6,8
На граници сиромаштва / <i>At risk of poverty</i>	8,5	8,0	8,3
Дефинитивно нису сиромашна / <i>Definitely not poor</i>	75,5	74,7	76,9
Омјер S80/S20 / <i>S80/S20 ratio</i>	5,1	5,1	4,4

Г-8.1. Структура просјечних мјесечних издатака по категоријама, 2011.
Percentage composition of average monthly expenditure by expenditure category, 2011

Г-8.2. Структура посједовања трајних потрошних добара у домаћинствима
Ownership composition of durable goods in households

